

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

לפני כבוד השופטת ד"ר דפנה אבניאלי

תובעים

עודד נצר

ע"י עו"ד רם א. גמליאל

נגד

נתבעים

סוקוניק ושות' בע"מ

ע"י עו"ד ישראל אהרונ

פסק-דין

1
2 עובד לשעבר בחברה טוען כי החברה עשתה שימוש מסחרי בזכויות היוצרים והקניין שלו,
3 ללא הסכמתו ובניגוד להסכם סודיות וזכויות יוצרים, שנחתם בין הצדדים, באופן המקנה לו
4 זכות לסעדים כנגדה.

רקע עובדתי וטענות התובע

5
6 1. התובע, עודד נצר, עבד כמנהל שיווק, פיתוח ועיצוב בנתבעת, חברת סוקוניק ושות'
7 בע"מ (להלן: "הנתבעת" או: "החברה"), החל מחודש ינואר 2010 ועד לפיטוריו
8 בחודש יוני 2012. הנתבעת היא חברה ישראלית העוסקת בהקמה, ייזום וניהול
9 תערוכות וקונגרסים. על פי האמור בכתב התביעה, התובע היה אחראי לעיצוב
10 וצילום דוכני תערוכות של הנתבעת.

11
12 2. התובע טוען כי העביר למחשבו בחברה "תיק עבודות", שכלל עשרות צילומים של
13 דוגמאות ועבודות, אותן הפיק או צילם לפני תחילת עבודתו בחברה (להלן:
14 "היצירות"). לטענתו, התברר לו בדיעבד, כי הנתבעת עשתה שימוש ביצירות ללא
15 ידיעתו והעלתה אותן לאתר החברה ללא רשותו, לאחר שפוטר מעבודתו. לדבריו,
16 עסקין ב"עשרות ומאות יצירות מוגנות אשר נתפסו במחשבי הנתבעת והסתבר
17 לתובע בדיעבד, כי זו עושה בהן שימוש בכלל ושימוש מסחרי בפרט" (סעיף 9 לכתב
18 התביעה).

19

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

3. התובע מדגיש, כי לחברה היה ידוע היטב כי כל התמונות, צילומים וההדמיות שהעביר לה הם קניינו הפרטי. לטענתו, הנושא הוסדר ב"כתב התחייבות לשמירת סודיות, זכויות קניין ואי-תחרות" שנחתם בין הצדדים ביום 3.2.2011 (להלן: "הסכם הסודיות בתביעה", נספח ב' לכתב התביעה).

4. על פי טענתו, הנתבעת המשיכה עד ליום הגשת התביעה להפר את זכויותיו ביצירות ולעשות שימוש בהן, ללא רשותו וללא הסכמתו ואף בניגוד לאמור בהסכם הסודיות, המחייב את הנתבעת בתשלום עבור השימוש ביצירותיו.

5. התובע פנה לראשונה ביום 18.7.12 לנציגי הנתבעת ודרש כי יצירותיו יוסרו מאמצעי המדיה השונים, אך לא נענה. בהמשך פנה התובע עוד מספר פעמים לנתבעת, אך שוב לא נענה ולכן נאלץ להגיש את התביעה.

6. לדברי התובע, הנתבעת הפרה את זכותו הקניינית והמוסרית ביצירות והתעשרה על חשבונו. לפיכך עתר התובע לצו מניעה קבוע כנגד הנתבעת, כי תימנע מלעשות שימוש ביצירות בכל דרך; וכן דרש לחייב את הנתבעת לשלם לו סך של 10,000 ₪ בגין הפרת זכויותיו המוסריות; להורות לחברה ליתן חשבונות ופירוט לעניין השימוש ביצירותיו והרווחים שהפיקה מהן; לחייב את הנתבעת בתשלום בסך של 200,000 ₪ בגין פגיעה בזכויותיו הקנייניות ובגין עשיית עושר ולא במשפט.

טענות הנתבעת

7. בכתב הגנתה טענה הנתבעת, כי התובע הוא "זאב העוטה עור של כבש". לטענתה, התובע לא היה עובד של החברה, אלא פרי-לנסר, אשר הוציא חשבוניות מס כנגד כל תשלום אותו קיבל. לדבריה, השימוש ביצירות נעשה בהתאם לרשות מפורשת שניתנה לה מאת התובע, לאחר שהתובע העלה את עבודותיו לאתר האינטרנט של הנתבעת, כחלק מהשירותים אותם נתן לחברה.

8. אשר להסכם הסודיות, לטענת הנתבעת מדובר בהסכם פרי יוזמתו ויצירתו של התובע, אשר לא הובא לחתימתה בנוסחו הנוכחי, אלא בנוסח שונה. לדבריה, אימצה את נוסח הסכם הסודיות המקורי שהוצע לה ע"י התובע עצמו, גם לגבי עובדים אחרים בחברה (להלן: "ההסכם המקורי"; נספח ג' לתצהיר אבי סוקוניק,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

מנהל הנתבעת לשעבר, אך הנוסח עליו מסתמך התובע בתביעתו כולל תוספות ושינויים, אשר הפכו את הסכם הסודיות מהתחייבות שאותה עושה עובד כלפי מעבידו, להתחייבות של הנתבעת כלפי התובע. לדברי הנתבעת, לא ידעה על קיומו של נוסח זה והינו חסר כל נפקות.

ההליכים בתיק

9. התביעה הוגשה בחודש נובמבר 2013 והתנהלה בפני מותב אחר. רק בחודש פברואר 2015 הועבר התיק לטיפול, וביום 9.9.2015 נערכה ישיבת קדם משפט.

במהלך דיון קדם המשפט, לשם המחשת עמדתה בנוגע להסכם הסודיות, ביקשה הנתבעת להציג נוסחים שונים של הסכמי סודיות בהם עשתה שימוש עם עובדים אחרים. בהחלטתי שניתנה במעמד הדיון קבעתי, כי לאור העובדה שבכתב ההגנה לא נטען כי יש להשוות נוסחים קודמים של הסכמי סודיות עליהם חתמה הנתבעת, הרי שמדובר בהרחבת חזית.

10. הנתבעת הגישה בקשה למתן רשות ערעור על החלטתי זו לבית המשפט העליון (רע"א 7099/15). ביום 9.12.15 דחה בית המשפט העליון את הבקשה, שכן לא קיימת הצדקה להתערבות בהחלטת בית המשפט בדרך בו יישם את הכלל בדבר איסור הרחבת חזית. עוד הוסיף בית המשפט העליון כך:

"... נראה כי טענתה המרכזית של המבקשת (הנתבעת-ד.א), לפיה הסכם הסודיות זויף על ידי המשיב, אינה נפגעת בשל קביעה זו; וממילא לא נטען לפני כי יש בהחלטת בית המשפט המחוזי להשפיע על זכויות המבקשת בהמשך ההליך המתנהל נגדה".

11. לאחר שנעשה ניסיון להביא את הצדדים לידי מו"מ לפשרה, אשר לא צלח, הונחו הצדדים להגיש את תצהיריהם, וביום 24.5.16 התקיימה ישיבת הוכחות.

מטעם התובע העיד התובע עצמו. מטעם הנתבעת העידו מר אבי סוקוניק ומר דני סוקוניק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

האם נחתם הסכם הסודיות בנוכחות נציגי החברה?

12. בכתב הגנתה טענה הנתבעת, כי ההסכם עליו נסמך התובע הוא חסר כל נפקות: "התובע ערך הסכם 'עם עצמו' ועליו החתים לאישור (???) את מר דימה קיסליוק אשר שימש פקיד הנתבעת כזה החסר כל סמכות, כזה אשר חתימתו אינה שווה את הנייר עליה היא מתנוססת" (ס' 5).

לדבריה, התובע שלח את נוסח ההסכם המקורי לאבי סוקוניק, מנכ"ל התובעת דאז. בהודעת מייל ששלח לסוקוניק מיום 30.1.11, אליה צרף את נוסח ההסכם המקורי, כתב התובע כך: "'הנה לך הסכם שאפשר לצמצם אותו לעובדים ולהחתים עליו גם שותפים/ לקוחות/ חברות אחרות...". הנוסח המקורי שונה מנוסח הסכם הסודיות בתביעה, שלא הוצג לנתבעת, לדבריה, ולא אומץ על ידה.

13. אבי סוקוניק העיד בבית המשפט, כי הסכם הסודיות בתביעה עליו נסמך התובע, הוא מסמך מזויף, אשר לא נחתם על ידי הנתבעת. בתשובה לשאלה מדוע לא החתים את התובע, שהיה בעל תפקיד משמעותי בחברה, על ההסכם המקורי, השיב כך: "עודד נצר לא הסכים לחתום על שום מסמך מולי בזמן ניהולי בחב' הנתבעת. עודד נצר הביא לי התחייבות לשמירת סודיות, אשר העברתי לעורך דיני ישראל אהרונני לבדיקה, ולאחר שעורך דיני אישר לי, מסרתי לעובדים איתי לחתום" (עמ' 13, שו' 19-21).

מר דני סוקוניק אחיו של אבי סוקוניק, שהוא מנכ"ל החברה היום, העיד, כי אינו זוכר שהתובע חתם על הסכם סודיות. לדבריו, הוא ביקש מהתובע לחתום על הסכם הסודיות, אך אינו זוכר מדוע לא החזיר את ההסכם חתום.

14. בסעיף 12 לתצהירו, העיד התובע כי "חתימתי על כתב ההתחייבות נעשתה אל מול בני משפחת סוקוניק (אבי, יאשה ודני) ובנוכחותו של עד נוסף, מזכיר הנתבעת דאז, מר דימה קיסליוק, אשר נקרא על ידי בני משפחת סוקוניק אל החדר בו נחתם כתב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

1 ההתחייבות כעד מטעם הנתבעת לחתימה (תצהירו של מר דימה קיסליוק... מצורף
2 ומסומן ג').

3
4 בחקירתו הנגדית בבית המשפט חזר התובע על הדברים ואמר, כי: "כולם היו שם,
5 כל השלושה שמניתי בסעיף 12 לתצהירי. את אותה עדות כמו שאני נותן, נתן דימה
6 בבית הדין לעבודה כשהוא נחקר שם" (עמ' 4, שו' 29-27).

7
8 15. התובע צירף את תצהירו של מר קיסליוק בהליך שהתנהל בין הצדדים בבית הדין
9 לעבודה, כ'נספח' לתצהיר העדות הראשית מטעמו. לאחר סיום חקירת התובע,
10 הודיע ב"כ התובע, כי אין בכוונתו לזמן את מר קיסליוק לחקירה, למרות שתצהירו
11 צורף כראיה מטעמו, וחזר על ההצהרה פעמיים "אלה עדיין". בכך נמנעה מב"כ
12 הנתבעת האפשרות לחקור את קיסליוק בחקירה נגדית. משכך, קבעתי כי אין מקום
13 לאשר הגשתו של התצהיר והוא הוצא מתיק בית המשפט והוחזר לב"כ התובע.

פרוטוקול עדותו של קיסליוק בבית הדין לעבודה

14
15
16
17 16. בד בבד עם הגשת סיכומי הנתבעת, הגישה הנתבעת בקשה להתיר לה לצרף
18 לסיכומיה את פרוטוקול חקירתו של מר קיסליוק במסגרת הליך שהתנהל בין
19 הצדדים דן בבית הדין לעבודה (סע"ש 13-11-16155) מיום 26.11.15. הנתבעת טענה
20 בבקשתה, כי יש בפרוטוקול כדי להוכיח, כי התובע שיקר בחקירתו בהליך דן, כאשר
21 השיב לשאלות ב"כ הנתבעת בנוגע למספר הנוכחים בחדר במעמד החתימה על
22 ההסכם.

23
24 17. בהחלטתי מיום 27.10.16 קבעתי, כי מדובר בפרוטוקול דיון שהתקיים בעת
25 שהתנהלו ההליכים בבית משפט זה, אך הוא לא הוגש כראיה. משכך, אין מקום
26 להתיר הגשתו בשלב הסיכומים.

27
28 18. בהמשך הוגשה בקשה לעיון חוזר בהחלטתי זו על ידי הנתבעת. בהחלטה מיום
29 6.11.156 קבעתי, כי לאור העובדה שב"כ התובע השאיר את ההחלטה לשיקול דעת
30 בית המשפט, ואף אישר כי הפרוטוקול שצירפו התבקש היה חסוי בעת דיון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

1 ההוכחות, אני מתירה את צירופו כמבוקש, וקבעתי כי ב"כ הצדדים יהיו רשאים
2 להתייחס לפרוטוקול בסיכומיהם.

3
4 19. עיון בפרוטוקול ההליך בבית הדין לעבודה מלמד, כי מר קיסליוק העיד, בניגוד
5 לטענת התובע, כי במעמד החתימה על ההסכם נכחו בחדר שלושה אנשים בלבד:
6 "...באותו יום הזמינו אותי לחדר שישבו בדר"כ אבא ז"ל ואבי, הם ישבו ושתו קפה
7 ואמרו לי דימה תיכנס אלי ואמר לי שאני צריך לחתום..." (עמ' 8, שו' 20-23).

8
9 התובע טוען, כי מעדות קיסליוק עולה במפורש כי הסכם הסודיות אכן נחתם על ידי
10 הנתבעת, ביוזעין ובכוונה, וכי הוא מחייב את הצדדים. התובע לא הבהיר מדוע טען
11 בעדותו בבית המשפט כי נכחו בחדר אנשים נוספים, ומדוע הוא סבור כי חתימתו של
12 העד קיסליוק בלבד מחייבת את החברה.

13
14 20. הנתבעת טוענת כי יש בעדותו של מר קיסליוק כדי לתמוך בטענתה, לפי מדובר
15 במסמך שהיא איננה צד לו ולא ידעה על קיומו, ומכל מקום הוא חסר כל נפקות
16 ואינו מחייב את החברה.

17
18 איני מקבלת את טענת הנתבעת בכל הנוגע לאופן החתימה על המסמך, ונפקותו
19 המחייבת כלפי החברה.

20
21 21. קריאת עדותו של מר קיסליוק בהליך בבית הדין לעבודה, אמנם אינה תומכת
22 לחלוטין בגרסת התובע, לגבי הנוכחים בחדר בעת החתימה, אך מלמדת כי אין
23 מדובר באירוע חד-פעמי. נציגי החברה הזמינו אות קיסליוק לפחות בהזדמנות אחת
24 נוספת, לשמש כעד לחתימה (במקרה של העובדת יוכי יקיר, נספח ד' לתצהיר
25 סוקוניק), ואינם מתכחשים לנפקותו של מסמך זה, הנושא את חתימתו בלבד.
26 המסקנה היא כי די בחתימתו של קיסליוק על ההסכם הסודיות, לצד חתימתו של
27 העובד כדי לחייב את החברה ואין לקבל את טענתה, כי המסמך חסר נפקות כלפיה.

28
29 **הסכם הסודיות - האם מדובר במסמך אותנטי?**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

22. טענתה המרכזית של הנתבעת היא שהסכם הסודיות עליו נסמך התובע בתביעתו, זויף על ידי התובע. הנתבעת הפנתה בסיכומיה להבדליים "מהותיים ומשמעותיים" בין הסכם הסודיות בתביעה לבין ההסכם המקורי שהועבר לעיונה. לטענת הנתבעת, הבדלים אלה הפכו את הסכם הסודיות דגן ממסמך בו מתחייב עובד כלפי מעבידו לשמור על סודיות, למסמך בו מתחייב המעביד לשמור על זכויות העובד. הנתבעת טוענת, כי לא הייתה לה כל סיבה לוותר על סודותיה וזכויותיה, כפי שנטען שעשתה במסגרת הסכם הסודיות, וודאי לא על אלה שנוצרו בתקופה בה נתן התובע שירותים לנתבעת.

23. הנתבעת טוענת להבדלים המהותיים הבאים בין ההסכם המקורי לבין הסכם הסודיות בתביעה:

א. ההסכם המקורי נפרש על פני 12 סעיפים, ואילו הסכם הסודיות נפרש על פני 10 סעיפים בלבד.

ב. בשורה הראשונה בסעיף 4 להסכם הסודיות הוספה המילה "למעט", כך שהמשפט נוסח באופן הבא: **"כל הזכויות, למעט זכויות הקניין הרוחני לסוגיהן... אשר אייצר, אפתח... יהיו קניינה הבלעדי של החברה"**. במקור, נוסח המשפט כך: **"כל הזכויות, לרבות זכויות הקניין הרוחני לסוגיהן... אשר אייצר, אפתח... יהיו קניינה הבלעדי של החברה"**.

ג. בשורה הראשונה בסעיף 5 להסכם הסודיות הוספה המילה "לא", באופן שהמשפט הפך להיות: **"לחברה או הגוף לא תהיינה הזכויות הקנייניות הבלעדיות בתוצרי עבודתי בארץ ובעולם..."**, בעוד שבהסכם המקורי נכתב: **"לחברה או הגוף תהיינה הזכויות הקנייניות הבלעדיות בתוצרי שירותי _____ בארץ ובעולם..."**.

ד. בשורה השנייה בסעיף 5 הושמטה המילה "לא": **"ואני אהיה זכאי לעשות כל שימוש בתוצרי עבודתי ואהיה זכאי לכל תמורה נוספת בגינם מעבר לתמורה שנקבעה ביני לבין החברה"**, בעוד שבהסכם המקורי נקבע, כי: **"ואני לא אהיה זכאי לעשות כל שימוש..."**.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

ה. בהמשך סעיף 5 הוספה המילה "איני": "...איני מוותר ו/או ממחה בזאת לחברה, ומתחייב בזאת לוותר ו/או להמחות...". במקור: "אני מוותר ו/או ממחה לחברה, ומתחייב בזאת לוותר...".

ו. סעיף 6 להסכם המקורי נשמט מהסכם הסודיות. לשון הסעיף: "לסייע ולשתף פעולה עם החברה בכל דרך סבירה על מנת להעביר את הזכויות בתוצרי שירותי לחברה...".

ז. סעיף 8 להסכם הסודיות, העוסק באי-תחרות שונה מהותית ממקבילו בהסכם המקורי (סעיף 9). סעיף 8: "... לא אתחרה בחברה במשך עבודתי, בעצמי או במסגרת עבודה ו/או מתן שירותים לגורמים מתחרים בחברה ו/או בכל דרך אחרת וכל זאת על עוד האמור עומד בתנאי ההסכם השכר/ ההעסקה שביני ובין החברה וכל עוד תנאי הסכם השכר/ ההעסקה מתקיימים". לעומת זאת, נוסחו של סעיף 9: "... לא אתחרה בחברה במשך מתן שירותי _____ ובמשך שנה לאחר מכן, בעצמי או במסגרת עבודה ו/או מתן שירותים לגורמים מתחרים בחברה ו/או בכל דרך אחרת".

24. הנתבע נשאל אודות שינויים אלה בחקירתו הנגדית, והשיב כי הסכם הסודיות שנחתם עמו הותאם לתפקידו כמעצב בחברה: "כפי שצינתי, היה שינוי... ההסכם עסק בעובדים שלא קשורים לעיצוב בכלל, כיוון שהכרתי את ההסכם מראש ממקום עבודה קודם שלי... אז ישבתי עם אבי ודיברנו על איך שומרים על הקניין הרוחני כאשר מצד אחד אני שומר על סודיות של כל מה שקשור בחב', ומצד שני אני הבאתי עבור החברה עיצובים... וסוכם עם אבי שאהיה מוגן כשאלך כי הם שייכים לי..." (עמ' 3, שו' 6-11).

25. כזכור, מר קיסליוק החתום על המסמך לא הוזמן על ידי התובע לבית המשפט ותצהירו נמשך מתיק בית המשפט. העובדה שמר קיסליוק לא הוזמן כעד תביעה, מקשה על קבלת טענתו של התובע, כי הסכם הסודיות שצורף לתביעה (ולא הסכם הסודיות המקורי) הוא המסמך שנחתם על ידי קיסליוק בנוכחות נציגי החברה. הימנעותו של התובע מהזמנת קיסליוק כעד, אחרי שצירף תצהיר בחתימתו כחלק

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

מראיותיו – אומרת דרשני ומעלה חשש כי התובע חשש מפני עדותו. ב"כ התובע לא מצא לנכון לנמק הימנעות זו, לא במהלך הדיון ולא בסיכומים.

לעניין זה יפים דברי בית המשפט העליון בע"א 9656/05 נפתלי שוורץ נ' רמנוף חברה לסחר וציווד בניה בע"מ (27.7.2008):

"לעיתים, הדרך שבה מנהל בעל דין את עניינו בבית המשפט הינה בעלת משמעות ראייתית, באופן דומה לראיה נסיבתית, וניתן להעניק משמעות ראייתית לאי הגשת ראיה. התנהגות כגון דא, בהעדר הסבר אמין וסביר - פועלת לחובתו של הנוקט בה, שכן היא מקימה למעשה חזקה שבעובדה, הנעוצה בהיגיון ובניסיון חיים, לפיה דין ההימנעות כדין הודאה בכך שלו הובאה אותה ראיה, היא הייתה פועלת לחובת הנמנע ותומכת בגרסת היריב. בדרך זו ניתן למעשה משקל ראייתי לראיה שלא הובאה. כאשר בפי בעל דין הסבר סביר ואמין לאי העדתו של עד מטעמו או לאי הגשת ראיה מצידו, ישמיט ההסבר את הבסיס מתחת לקיומה של החזקה שנוצרה לחובתו בשל אי הבאת הראיה (ראו ע"א 55/89 קופל (נהיגה עצמית) בע"מ נ' טלקאר חברה בע"מ, פ"ד מד (4) 595 (1990))."

26. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים לעניין ההבדלים בנוסחי הסכם הסודיות ואת הראיות שהוגשו, סבורני כי יש להטיל ספק באותנטיות של הסכם הסודיות בתביעה, שלטענת התובע נחתם בינו לבין עובד הנתבעת. אין ספק, כי מדובר במסמך השונה מהותית מההסכם המקורי. יש צדק בטענות הנתבעת, לפיהן מטרת ההסכם המקורי הייתה לוודא כי העובד מתחייב לשמור בסודיות, מידע שהגיע לידיעתו מתוקף עבודתו בחברה, ולהקנות לה זכויות בקניין הרוחני. הסכם הסודיות, כפי שהוצג לבית המשפט על ידי התובע, נוטל את העוקץ מייעודו של ההסכם המקורי, וקובע כי לחברה לא תהיינה זכויות קנייניות בתוצרי עבודתו של התובע.

27. התובע טוען אמנם, כי ההסכם "הותאם" לאופי תפקידו בחברה (בניגוד להסכם עליו חתמה העובדת יוכי יקיר, לדוגמה), ונחתם לאחר שנוהל מו"מ בין הצדדים ואף הוחלפה לפחות טיוטה אחת (עמ' 4, שו' 4). אולם, לא היו בידי התובע ראיות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

1 התומכות בטענתו לגבי מו"מ שהתנהל בין הצדדים, והוא נמנע מהצגת אותה "טיוטה
2 ראשונה", אותה הזכיר במסגרת עדותו בבית המשפט.

3
4 כאמור בעניין שוורץ הנ"ל:

5
6 "...כלל נקוט בידי בתי המשפט מימים ימימה, שמעמידים בעל-דין
7 בחזקתו שלא ימנע מבית המשפט ראייה, שהיא לטובתו, ואם נמנע
8 מהבאת ראייה רלבנטית שהיא בהישג ידו, ואין לכך הסבר סביר,
9 ניתן להסיק, שאילו הובאה הראייה, היתה פועלת נגדו" (פסקה 26
10 והאסמכתאות שהוזכרו שם).

11
12 28. מושכלות יסוד הן, כי מידת ההוכחה הנוהגת במישור האזרחי היא "הטיית מאזן
13 ההסתברויות" לזכותו של הנושא בנטל השכנוע (יעקב קדמי, על הראיות, חלק רביעי,
14 תש"ע-2009, עמ' 1720). התנהלותו התמוהה של התובע, וההבדלים המשמעותיים
15 והבלתי מוסברים, בין נוסחיו השונים של המסמך שהוצגו במהלך הדיון, מביאה
16 לכלל מסקנה כי התובע לא עמד בנטל ומאזן ההסתברויות אינו נוטה לזכותו. לא
17 ניתן לקבוע באופן חד משמעי שהמסמך אם אכן נחתם בין הצדדים, בנוסחו זה,
18 והעובדה שלא עלה בידי התובע לבסס, ולו לכאורה, את הטענה כי הן תוצאה של
19 מו"מ והסכמה שהושגה בין הצדדים פועלת לחובתו.

20
21 29. המסקנה המתבקשת היא, כי לא הוכח על ידי התובע, כי הסכם הסודיות שצורף
22 לתביעה הוא ההסכם עליו חתמו הצדדים (באמצעות העד קיסליוק מטעם הנתבעת),
23 ולכן אין לו תוקף מחייב כלפי החברה.

24
25 יחד עם זאת, יש עדיין לבחון אם הופרו זכויותיו של התובע על פי חוק זכות יוצרים.

האם הופרו זכויותיו הקנייניות של התובע על פי חוק?

26
27
28
29 30. סעיף 4 לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן: "החוק") קובע את התנאים לקיום
30 זכות יוצרים ביצירה. בין היתר, מצוין החוק רשימה סגורה של סוגי יצירות והן
31 "יצירה ספרותית, יצירה אומנותית, יצירה דרמטית או יצירה מוזיקלית" וקובע כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

1 ההגנה תינתן אך ורק ליצירה מקורית אשר קובעה בצורה מוחשית (תמיר אפורי חוק
2 זכות יוצרים (2012), עמ' 91-92).

3
4 להרחבה ראו פסקי דיני מהעת האחרונה בתחום זכויות היוצרים (ת"א 13-08-17109
5 בלכנר פלד נ' גלריית עדן בע"מ ואח' (17.1.17); ת"א 13-12-61624 גואטה נ'
6 מיטלפונקט ואח' (1.1.17); ת"א 12-11-48664 זרמון גולדמן נ' אדלר חומסקי ואח'
7 ((15.11.16)).

8
9 31. הנתבעת לא חלקה בכתב הגנתה על טענת התובע, לפיה יש לו זכות יוצרים ביצירות
10 בהן עשתה שימוש. טענתה היחידה של הנתבעת בהקשר זה היא כי התובע נתן לה
11 את רשותו המפורשת, לעשות שימוש בתמונות ללא הגבלת זמן, והוא זה שהעלה את
12 אותן תמונות לאתר האינטרנט של החברה.

13
14 32. אין חולק, כי התובע נתן את הסכמתו להעלות את תמונותיו לאתר האינטרנט של
15 החברה, למשך תקופת עבודתו בחברה. טענתו היא, כי מהרגע שחדל לעבוד בחברה
16 ודרש את הסרתן של התמונות - היה על הנתבעת לכבד את דרישתו ולהסיר את
17 התמונות באופן מיידי, דבר שלא נעשה.

18
19 התובע טוען בסיכומיו, כי הנתבעת לא הוכיחה קיומו של הסכם כלשהו, לעניין
20 זכותה לעשות שימוש בקניינו הרוחני של התובע, ומפנה בעניין זה לסעיף 37(ג) לחוק
21 זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן: "החוק"), הקובע כך:

22
23 37. (א) זכות יוצרים ניתנת להעברה בחוזה או על פי דין, ורשאי בעל הזכות
24 לתת לגביה רישיון ייחודי או רישיון שאינו ייחודי.

25 (ב) העברת זכות היוצרים או מתן הרישיון, כאמור בסעיף קטן (א), יכול שיהיו
26 לגבי זכות היוצרים, כולה או חלקה, וניתן להגבילם למקום מסוים, לתקופה
27 מסוימת או לעשיית פעולה מסוימת ביצירה.

28 (ג) חוזה להעברת זכות יוצרים או למתן רישיון ייחודי לגביה, טעון מסמך
29 בכתב.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

1 לטעת התובע, הנתבעת עשתה שימוש מסחרי ביצירותיו ללא רשותו, ואף מבלי לציין
2 כי מדובר ביצירותיו, תוך הצגת מצגי שווא כאילו מדובר ביצירות השייכות לנתבעת.
3 33. הנתבעת טוענת מצידה, כי הפסיקה קבעה שהדרישה הקבועה בסעיף 37(ג) לחוק
4 אינה דרישה קונסטטיטיבית, אלא דרישה ראייתית בלבד, ומפנה לפסק הדין בע"א
5 520/80 **פרץ רוזנברג נ' רוחמה רובינשטיין**, לח(1) 085 (1984) (להלן: "**ע"א פרץ**").
6

7 לעמדתה, הדרישה הראייתית התקיימה, שכן התובע נתן לה רשות מפורשת
8 להשתמש בתמונות לגביהן הוא טוען לזכות יוצרים. הנתבעת מפנה להתכתבויות
9 שהתקיימו בין התובע לבין בעלי התפקידים בחברה, אשר צורפו כנספחים לתצהיר
10 העדות הראשית של הנתבעת. עוד מפנה הנתבעת לחקירתו הנגדית של התובע,
11 במסגרתה אישר, כי נתן את הסכמתו להעלות את תמונותיו לאתר האינטרנט של
12 החברה (עמ' 8, שו' 20-22).
13

14 34. אכן, כטענת הנתבעת, בית המשפט העליון פסק לא אחת, כי דרישת הכתב בחוק
15 זכות יוצרים איננה דרישה מהותית אלא דרישה ראייתית (ראו ע"א פרץ הנ"ל; ד"נ
16 2/84 **רוזנברג נ' רובינשטיין**, פ"ד ל"ח(3) 689 (1984); ע"א 4600/08 **האולפנים**
17 **המאוחדים בע"מ נ' ברקי פטה המפריס ישראל בע"מ** (4.4.2012); רעא 8626/13
18 **יוסף טאובר (תבור) נ' ישראל 10 - שידורי הערוץ החדש בע"מ** (5.5.2014)).
19

20 אשר על כן, השאלה הדרושה להכרעה היא האם הנתבעת עמדה ברף הראייתי הנדרש
21 להוכיח, כי התובע נתן לה את הסכמתו ואת רשותו לעשות שימוש ביצירותיו.
22

העלאת יצירותיו של התובע לאתר האינטרנט של החברה

24 35. התובע לא רק הסכים כי הנתבעת תעשה שימוש בתמונותיו, אלא אף סייע בבניית
25 האתר בו הן הוצגו. התובע העיד בבית המשפט, כי המליץ לנתבעת להעסיק את מר
26 גיא לב, קרוב משפחתו, לצורך בניית אתר החברה, ולדבריו: "**ברגע שאושר שגיא**
27 **יעשה את העבודה, התחלתי לעצב את האתר יחד עם גיא**" (עמ' 6, שו' 1-4). מאז

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

שעזב התובע את החברה, נבנה האתר בשנית על ידי מר לב (להלן: "האתר החדש")
(עדות מר דני סוקוניק מנכ"ל החברה, עמ' 15, שו' 12-14).

36. הנתבעת זימנה לעדות את מר גיא לב, מבלי שנתן תצהיר עדות ראשית, ככל הנראה
לאור קרבתו המשפחתית לתובע. אולם, בישיבת ההוכחות ויתר ב"כ הנתבעת על
חקירתו של מר לב.

התובע טוען בסיכומיו, כי לאחר שנמנעה הנתבעת מלהעיד את מר לב, הרי שאין
בידיה אף לא ראיה אחת, למתן הרשאה כלשהי לשימוש ביצירותיו ועדותו בעניין זה
לא נסתרה. התובע מוסיף, כי הנתבעת ממשיכה להפר את זכויותיו ולפרסם את
התמונות באתר, למרות שהודיעה כי הן הוסרו על ידה, ולכן נמנעה מלהעיד את מר
לב, לאחר שכבר זימנה אותו לעדות והוא התייצב לדיון.

מאידך, טוענת הנתבעת בסיכומיה, כי במועד הדיון התברר, כי אין כל צורך בעדותו
של גיא לב, שכן התובע אישר בחקירתו הנגדית את גרסת ההגנה, לפי היה זה הוא
שהקים את אתר האינטרנט של החברה, וכן "תרם" את התמונות לצורך שימוש
באתר.

37. סבורני, כי אין חולק בשלב זה, כי התובע היה שותף מלא להקמת אתר האינטרנט
של החברה, יחד עם גיא לב. בעדותו בבית המשפט, אישר התובע באופן מפורש, כי
היה מודע לכך שתמונותיו הועלו לאתר המקורי, ואף נתן לכך את הסכמתו:

"ש: לאתר של הנתבעת הועלו תמונות הנטענות להיות שלך?

ת: כן

ש: ולא ידעת שהן שם?

ת: ידעתי ברגע שתכננו את האתר. אני בניתי תיקיה של תמונות

שכללה עיצובים שלי. תמונות עלו בידיעתי ובהסכמתי" (עמ' 19, שו')

6-11; ההדגשה שלי-ד.א).

38. החלטתה של הנתבעת לוותר על עדותו של מר לב - תמוהה, שכן מר לב הוזמן
לבקשתה המפורשת של הנתבעת. אולם, העובדה שהנתבעת החליטה לוותר על עדותו
אינה מסייעת לתובע. מר לב מן הסתם אינו האדם שיכול להעיד אם התובע נתן את

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

הסכמתו לשימוש ביצירותיו גם באתר החדש, או התנגד לכך. עדותו במקרה הטוב
היתה יכולה להיות עדות שמיעה וככזו נטולת משקל ממשי בשאלת קרדינלית זו.
נותרנו איפוא עם גרסתו של התובע, הטוען כי לא התיר את השימוש בתמונות,
לעומת גרסתה של הנתבעת (שאינה נתמכת בראיה נוספת), כי התובע התיר לה
לעשות שימוש ביצירות, גם לאחר פיטוריו.

הדרישה להסרת התמונות

39. התובע העיד בבית המשפט, כי פוטר בחודש יוני 2012. הנתבעת לא התייחסה למועד
סיום תפקידו של התובע בחברה. לדברי התובע, לאחר שעזב את העבודה, פג האישור
שנתן לחברה לעשות שימוש ביצירותיו, ולכן פנה אליה ביום 18.7.12 בדרישה כי
תסיר אותן מאתר האינטרנט:

**"כשעזבתי את העבודה ביקשתי להסיר אותם והם המשיכו
להשתמש בחלקן עד לשניה זו ממש.... הם הקימו אתר חדש עם כל
החומרים החדשים שעלו, וכנראה שצמצמו את החומרים כי אנחנו
פה היום, אבל עדיין נמצאת שם לפחות תמונה אחת שהיא שלי
מלפני כן" (עמ' 6, שו' 22-25).**

40. בעדותו, נשאל מר דני סוקוניק, מנכ"ל החברה על ידי בית המשפט, מתי הוסרו
התמונות של התובע, לאחר שזה דרש להסירן:

**"לשאלת בית המשפט כמה זמן לאחר שהוא דרש להסיר את
התמונות הן אכן הוסרו, אני משיב שאני לא זוכר אבל משהו כמו
כחצי שנה אחרי הדרישה שלו, כי אז נבנה האתר ולא ידעתי איך
להוריד אותן...לא חשבתי שאני צריך להסיר את התמונות כי
התמונות האלה של אלמנטים שלי וקיבלתי אישור להשתמש בהן,**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

ולאחר שהתייעצתי עם עורך הדין שלי ששאל אותי אם אני צריך
אותן, ואמרתי שלא, אז אמר לי אז תוריד אותן, ולכן הורדתי אותן"
(עמ' 17, שו' 27-32).

בהמשך חקירתו, חידד מר סוקוניק את תשובתו בנוגע למשך הזמן שעבר מאז
הדרישה להסרת התמונות ועד להסרתן בפועל: "זכור לי שהסרנו את התמונות בין
חצי שנה לשנה ממועד המכתב שנשלח אלינו ב-18.7.12" (עמ' 19, שו' 19).

סיכום ביניים

41. התובע נתן את הסכמתו, כי הנתבעת תעשה שימוש ביצירותיו, עם הקמת אתר
האינטרנט, וכל עוד עבד בחברה. לאחר שסיים לעבוד בחברה, פנה התובע בדרישה
להסיר את יצירותיו, ועל כך לא חלוקים הצדדים. המסקנה המתבקשת מכך היא, כי
אין יסוד לטענת הנתבעת, כי התובע התיר לה לעשות שימוש ביצירות גם לאחר
פיטוריו, אלא דרש את הסרתן מהאתר החדש. מרגע שנשלחה הדרישה להסרת
התמונות, הן הוסרו לאחר פרק זמן של כחצי שנה עד שנה, כדברי מר דני סוקוניק.

התמונות שנוצרו בידי התובע בתקופת עבודתו בחברה

42. התובע התחמק מלערוך הבחנה בין יצירות אותן יצר קודם לתקופה בה עבד
בחברה, לבין אלה שנוצרו במהלך עבודתו שם.

באופן רגיל, הבעלות הראשונית בזכות היוצרים ביצירה שייכת ליוצר, כך מורה סעיף
33 לחוק, הקובע כי:

"היוצר של יצירה הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה".

חריג לכך הוא יצירות שנוצרו תוך כדי עבודה אצל אדם אחר, ובלשון סעיף 34 לחוק:

"מעביד הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה על

ידי עובדו לצורך עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

ראו גם רע"א 7774/09 ויינברג נ' ויסהוף (28.8.2012).

בענייננו, לא "הוסכם אחרת", שכן כאמור, התובע לא הצליח להוכיח, כי הסכם הסודיות שצורף לתביעה (המקנה לו זכות בלעדית ביצירות) הוא ההסכם עליו חתמו הצדדים, ולכן אין לו תוקף מחייב כלפי החברה. משכך, הנתבעת היא בעלת זכויות היוצרים בתמונות שיצר התובע במהלך עבודתו בחברה, כאמור בסעיף 34 לחוק.

43. בחקירתו הנגדית אישר התובע, כי נותרה רק תמונה אחת שלו מהתקופה שלפני תחילת עבודתו בחברה (עמ' 6, שו' 25-22). מקריאת עדותו ניתן לראות, כי הגרסה הראשונית, לפיה מדובר במאות תמונות (סעיף 5 לתביעה) הלכה והצטמצמה לתמונה אחת בלבד שנותרה לדבריו באתר, לאחר שהנתבעת הסירה את יתר התמונות (שמספרן לא צוין).

המסקנה המתבקשת היא שכל אחד מן הצדדים נשאר בעל זכויות היוצרים ביצירות, בהתאם לזכויותיו המקוריות. התובע הוא בעל זכות היוצרים באותה תמונה שיצר לפני שהחל לעבוד בחברה, ואילו הנתבעת היא בעלת זכות היוצרים בכל התמונות שיצר התובע לצורך עבודתו ובמהלכה- כלשון סעיף 34 לחוק.

הזכות המוסרית

44. הזכות המוסרית המעוגנת בסעיפים 45 ו-46 לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן: "החוק"), היא זכות אישית, המעניקה תוקף לקשר המיוחד שבין יוצר ליצירתו. הזכויות העיקריות המרכיבות את הזכות המוסרית הן הזכות לייחוס, המבטיחה כי היצירה תיוחס ליוצרה, והזכות לשלמות היצירה, המבטיחה את זכות היוצר להתנגד לסילוף, פגימה, שינוי צורה או פעולה פוגענית ביצירתו אשר יש בה כדי לפגוע בכבודו או בשמו (טוני גרינמן, זכויות יוצרים, כרך ב' מהדורה שניה, עמ' 837, 852).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

סעיף 45(ב) לחוק קובע, כי הזכות המוסרית עומדת בפני עצמה, ואיננה מותנית
בבעלות על זכות היוצרים.

הנתבעת אינה חולקת על כך שלתובע זכות מוסרית ביצירות, בין אלה שנוצרו לפני
תחילת עבודתו ובין אלה שנוצרו במהלך עבודתו בחברה.

45. סעיף 56(א) לחוק קובע כך: **"הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, רשאי בית
המשפט, על פי בקשת התובע, לפסוק לתובע, בשל כל הפרה, פיצויים בלא הוכחת
נזק בסכום שלא יעלה על 100,000 שקלים חדשים"**.

סעיף 56(ב) לחוק קובע, כי בקביעת הפיצויים, רשאי בית המשפט לשקול שיקולים
כגון היקף ההפרה; משך הזמן שבו בוצעה ההפרה; חומרת ההפרה; תום לבו של
הנתבע ועוד.

עשיית עושר ולא במשפט

46. התובע מבסס תביעתו בין היתר גם על חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979
(להלן: **"חוק עשיית עושר"**), בגין התעשרותה שלא כדין של הנתבעת, שכן היא אינה
משלמת לתובע כל תשלום בגין השימוש ביצירותיו. התובע עתר להורות לנתבעת
למסור חשבונות ופירוט בנוגע לשימוש ביצירותיו.

סעיף 1 לחוק עשיית עושר קובע כי:

**"(א) מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת
(להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב
למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה -
לשלם לו את שוויה."**

**(ב) אחת היא אם באה הזכיה מפעולת הזוכה, מפעולת המזכה או בדרך
אחרת."**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 16509-11-13 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

הסעיף מציב שלושה יסודות הדרושים לגיבושה של העילה :

א. יסוד ההתעשרות.

ב. השאלה האם ההתעשרות "באה" לזוכה "על חשבון" המזכה.

ג. ההתעשרות של הזוכה על חשבון המזכה היא "שלא על פי זכות שבדין".

(רע"א 371/89 ליבוביץ נ' א. את י. אליהו בע"מ, פ"ד מד(2) 321, 309 ; ע"א 8485/08 The FA Premier League Limited נ' המועצה להסדר ההימורים בספורט [פורסם בנבו] (14.3.2010)).

העקרונות להכרה בעילת תביעה מכח דיני עשיית עושר התוו בהלכת א.ש.י.ר (רע"א 5768/94 א.ש.י.ר יבוא יצור והפצה נ' פורום אביזרים ומוצרי צריכה בע"מ, פ"ד נב(4) 289 (1998) (להלן – "הלכת א.ש.י.ר"), שם נקבע:

"החקיקה אינה מספקת לנו רשימה סגורה של זכויות שבדין ולא אחת תחתן השאלה אם קיבל הנתבע טובת הנאה 'שלא על פי זכות שבדין' על פי המבחן אם ההתעשרות היא צודקת. אם היא בלתי צודקת – אין לראותה כהתעשרות על פי זכות שבדין' [...] 'מבחן הצדק, על פיו נבחנת השאלה אם ההתעשרות אינה כדין, מוצדק על-פי 'תחושת המצפון והיושר' ועל השקפות בדבר 'הישר והטוב'... אין פירושו של דבר כי המבחן ייחתך על-פי תחושתו הסובייקטיבית של כל שופט... לא רגש הצדק של השופט האינדיווידואלי קובע, אילו הן נסיבות המחייבות השבה על-פי כללי היושר, ex aequo et bono, אלא שבמרוצת הזמן נתגבשו עקרונות מסויימים שעל פיהם פוסקים...". (הלכת א.ש.י.ר והאסמכתאות שם).

זכותו של התובע לפיצויים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 13-11-16509 נצר נ' סוקוניק ושות' בע"מ

47. אני מקבלת את טענתו של התובע, לפיה נתן לתובעת אישור לעשות שימוש ביצירותיו הקודמות, שנוצרו לפני תחילת עבודתו בחברה, רק למשך תקופת עבודתו בחברה, ולא מעבר לכך. יחד עם זאת, התובע לא מיהר להעמיד את הנתבעת על טעותה ולא דרש באופן מפורש כי לא יעשה שימוש ביצירות לאחר פיטוריו.

בנסיבות אלה, סבורני, כי התובע זכאי לפיצוי בגין הפרת זכות היוצרים שלו וזכותו המוסרית אך ורק ביחס לתקופה שתחילתה ביום שליחת מכתב הדרישה להסרת התמונות, ועד ליום הסרתן בפועל.

לאור האופן המעורפל בו הובאה דרישתו של התובע לפיצויים, אני קובעת כי התובע זכאי לפיצוי גלובלי בסך 7,500 ₪ בגין הפרת זכויות היוצרים שלו ביצירות שנוצרו לפני תחילת עבודתו בחברה ועשיית עושר ולא במשפט, לתקופה שבין חודש יולי 2012, אז דרש להסיר את היצירות, לבין המועד שבו הן הוסרו בפועל- כשנה לאחר מכן.

לא מצאתי מקום לחייב את הנתבעת במתן חשבונות לתובע, לאור העובדה שהתובע עצמו נמנע מלנקוב במספר היצירות.

ניתן בזאת צו מניעה האוסר על הנתבעת לעשות שימוש ביצירותיו הקודמות של התובע.

בנוסף לפיצויים בסך 7,500 ₪, הנתבעת תשלם לתובע הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 3,000 ₪.

ניתן היום, י"א אדר תשע"ז, 09 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.